

Nr. 1470 /C/1364/III-13/2022

10.06.2022

NOTĂ

**privind criteriile unitare de aplicare a Deciziei CCR nr.358/2022 și
a OUG nr.71/2022**

Ținând cont de raportul generat între Decizia CCR nr.297/2018 și Decizia CCR nr.358/2022, urmează ca în soluționarea cauzelor penale să vă raportați la următoarele elemente:

1. Natura juridică a actelor întreruptive de prescripție

Potrivit doctrinei relevante (V.Dongoroz):

“În prezent, cvasiunanimitatea doctrinei consideră instituția prescripției ca aparținând dreptului penal substanțial și ca atare aplică în materia prescripției regula legii penale mai favorabile.

Regula legii penale mai favorabile se aplică prescripției, nu și actelor întreruptive de prescripție. Într-adevăr, în timp ce prescripția este o instituție de drept substanțial, întreruperea prescripției este o instituție de drept procesual. De aceea, actele întreruptive de prescripție trebuie întotdeauna luate în considerare numai în raport cu legea sub imperiul căreia s-au produs (tempus regit actum)”¹.

La rândul său, Curtea Constituțională a reținut că așezarea normelor în Codul penal sau în Codul de procedură penală nu constituie un criteriu pentru deosebirea lor, ci trebuie avute în vedere obiectul de reglementare și scopul normei².

De altfel, art. 155 Codul de procedură penală prevedea (în forma în vigoare începând cu 2014): „Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea unui act de procedură”.

¹ V.Dongoroz ș.a., “Explicații Teoretice ale Codului Penal Român, Partea Generală”, vol.1 , Ediția a II-a, Editura Academiei Române, București, 2003, pagina 76

² Decizia nr.1470 din 8 noiembrie 2011, aspect preluat și în Decizia nr.511/2013 - para.20, ambele ale CCR

Prin urmare, actul întreruptiv este esențialmente un act de procedură. Fiind un act de procedură, valabilitatea și efectele sale sunt guvernate de principiul *tempus regit actum*.

2. Noțiunea de act de procedură

Actul de procedură sau actul procedural a fost definit ca fiind acela prin care se efectuează actul procesual (în dinamizarea procesul penal și care se desfășoară după

2. Noțiunea de act de procedură

Actul de procedură sau actul procedural a fost definit ca fiind acela prin care se efectuează actul procesual (în dinamizarea procesului penal și care se desfășoară după anumite reguli prevăzute de Codul de procedură penală, exprimând exercitarea unui drept, a unei facultăți sau executarea unei îndatoriri, având ca urmare amplificarea activității procesuale). Prin actul de procedură crește cantitativ, de o manieră continuă, materialul constatator acumulat în desfășurarea procesului; de exemplu, înregistrarea unei plângeri adresate organului competent, înmânarea unei citații, audierea unor martori, explicațiile date unui expert, întocmirea unui proces-verbal, redactarea unei hotărâri³.

Aceeași definiție o dă și un alt autor, exemplificând cu mandatul de arestare ca act de procedură emis în temeiul încheierii - act procesual - prin care s-a dispus măsura arestării preventive, respectiv cu citarea persoanelor ce urmează a fi audiate sau consemnarea celor declarate de către aceste persoane cu ocazia ascultării în cuprinsul unei declarații ca acte de procedură efectuate în vederea aducerii la îndeplinire a actelor procesuale ale organelor de urmărire penală sau ale instanței prin care se dispune audierea acestora⁴.

3. Consecințele naturii juridice a actelor întreruptive de prescripție

Întrucât valabilitatea actului de procedură⁵ este guvernată de principiul *tempus regit actum* și nu de principiul aplicării legii penale mai favorabile, urmează a fi examinat pentru fiecare dintre perioadele distincte marcate de intrarea în vigoare a NCPP, de cele două decizii ale CCR și de O.U.G. nr.71/2022, în ce condiții actele de procedură efectuate au avut efect întreruptiv de prescripție.

Prin Decizia nr 473/2018⁶, instanța de control constituțional a preluat considerentele Deciziei nr.511/2013, reiterând faptul că, în lumina Convenției deuropene

³ G.Antoniou, C.Bulai, Dicționar de drept penal și procedură penală, Editura Hamangiu, București, 2011, p.24-25

⁴ M.Udroiu, Dicționar de drept penal și procedură penală, Editura C.H.Beck, București, 2009, pag.13-14

⁵ Analiza diferitelor ipoteze cu privire la natura materială sau procesuală a instituției prescripției răspunderii penale a fost făcută și prin opinia separată a jud. Livia Doina Stanciu la Decizia CCR nr. 297 din 26 aprilie 2018, în care s-a demonstrat că, preponderent, în dreptul român, din perspectivă istorică, în dreptul comparat, dar și în jurisprudența CEDO, prescripția are o natură juridică procesuală, iar nu materială.

În plus, de exemplu, în dreptul belgian, art. 21 – 25 Codul de instrucție penală reglementează termenele de prescripție, întreruperea curgerii termenului de prescripție și suspendarea acestuia în timpul instrucției penale.

⁶ Decizia CCR nr.473/2018, publicată în M.Of.nr.942 din 7 noiembrie 2018, prin care a respins, printre altele, excepția de neconstituționalitate a art.153 alin.(2) lit.b) și alin.(3) din Codul penal în raport de art.15 alin.(2) din Constituție

a drepturilor omului și a jurisprudenței dezvoltate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în aplicarea dispozițiilor art.7, retroactivitatea legii penale nu poate afecta, în sensul agravării, condițiile de incriminare a faptei și pedeapsa pentru aceasta. **Ca atare, dincolo de controversele doctrinare cu privire la natura juridică a instituției prescripției**, ceea ce este cert și constituie un reper juridic important în analiza controlului de constituționalitate este faptul că legislațiile statelor semnatare ale Convenției trebuie să respecte prevederile art. 7 paragraful 1 din această convenție, care reprezintă fundamentul protecției juridice sub aspectul neretroactivității legii.

Curtea a reținut, de asemenea, că soluția legislativă criticată privește declararea imprescriptibilității executării pedepselor principale în cazul infracțiunilor de omor și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei, pentru care, la data intrării în vigoare a dispozițiilor legale criticate, nu s-a împlinit termenul de prescripție, iar **opțiunea legiuitorului pentru aplicarea imediată a dispozițiilor din materia prescripției, mai severe, inclusiv pentru infracțiuni comise anterior, pentru care termenul de prescripție a executării pedepsei nu s-a împlinit încă, nu este de natură să încalce dispozițiile din art.15 alin.2 din legea fundamentală**⁷.

Totodată în Decizia nr.341/2014 Curtea Constituțională a concluzionat că

Totodată, în Decizia nr.341/2014, Curtea Constituțională a concluzionat că opțiunea legiuitorului privind reglementarea imprescriptibilității executării pedepselor principale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 174 - 176 din Codul penal din 1969 și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei pentru care, la data intrării în vigoare a dispozițiilor de lege criticate, nu s-a împlinit termenul de prescripție a executării, **nu are drept consecință un prejudiciu constituțional relevant**. Prin urmare, Curtea a statuat că reglementarea cuprinsă în art. 125 alin. 3 din Codul penal din 1969 nu încalcă Constituția, fiind compatibilă cu sistemul principiilor consacrate de prevederile Legii fundamentale⁸.

Or, față de cele expuse, deși Curtea se ferește să explicitizeze natura juridică a prescripției, indiferent că este vorba de cea aferentă executării pedepselor sau de cea a răspunderii penale, limitându-se în a spune că este "controversată", este evident că pleacă de la premisa că are cel puțin o natură juridică mixtă.

Plecând de la aceste coordonate de aplicare temporală a efectelor Deciziilor CCR, astfel cum rezultă din cele mai sus menționate, prevederile art.155 alin.1 din Codul penal declarate neconstituționale au o natură juridică dublă, de normă de drept penal substanțial (cursul termenului de prescripție, prescripția specială a răspunderii penale) și de normă de drept penal procesual (actul de procedură îndeplinit în cauză,

⁷ Decizia CCR nr.511/2013, publicată în M.Of.nr.75 din 30 ianuarie 2014, prin care a respins excepția de neconstituționalitate a art.125 alin.(3) din Codul penal în raport de art.15 alin.(2) din Constituție și de art.7 din Convenție
⁸ Decizia CCR nr.341/2014, publicată în M.Of.nr.595 din 8 august 2014, prin care a respins excepția de neconstituționalitate a art.125 alin.(3) din Codul penal în raport de art.15 alin.(2) din Constituție și de art.7 din Convenție

MINISTERUL PUBLIC
 PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
 CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

clasarea/încetarea procesului penal), în speță, întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.

Or, actul procedural care întrerupe termenul de prescripție generală a răspunderii penale, fiind prevăzut de o normă procesual penală (de ex. începerea urmăririi penale, aducerea la cunoștință a calității de suspect, rechizitoriul, hotărârea judecătorească de primă instanță, etc.) nu poate intra sub incidența principiului specific dreptului penal substanțial, constând în efectul retroactiv al legii penale mai favorabile.

Mai mult, dispozițiile legale care suspendă cursul prescripției răspunderii penale se regăsesc în Codul de procedură penală, fiind considerate dispoziții legale care suspendă cursul prescripției, de pildă, cele care prevăd suspendarea urmăririi penale (art.312 C.p.p.), respectiv suspendarea judecării (art.367, art.368 C.p.p.) ori cele privind necesitatea existenței unei autorizări pentru punerea în mișcare a acțiunii penale (art.9 alin.3, art.10 alin.2 din C.p.p.).

Dispozițiile legale care exclud prin ele însele posibilitatea continuării cursului prescripției răspunderii penale (cauze de suspendare) au fost considerate cele care reglementau procedura de rejudecare în caz de extrădare a persoanei judecate și condamnate în lipsă, respectiv art.522¹ din C.p.p. anterior. În prezent, procedura corespunzătoare se regăsește în art.466 - art.469 din C.p.p. și este prevăzută expres drept cauză de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale⁹.

Concluzie 1 : examinarea efectelor neconstituționalității art.155 alin.1 Cod penal nu antrenează principiul legii penale mai favorabile.

4. Actele de procedură întreruptive de prescripție din perioada 1 februarie 2014 – 25 iunie 2018¹⁰

Actele de procedură îndeplinite înainte de 2018 și-au produs efectele de întrerupere a cursului termenului de prescripție, valabilitatea lor fiind guvernată de principiul *tempus regit actum*.

Ulterior îndeplinirii actului de procedură a început să curgă un nou termen general de prescripție.

CCR a arătat în Decizia nr. 358/2022 că între 26 aprilie 2018 și 30 mai 2022 *"fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale"*¹¹.

Întrucât întreruperea prescripției este o instituție de drept procesual, pretinsa inexistența vreunui caz de întrerupere între 2018 și 2022 nu are vreo consecință asupra

⁹ Codul penal, Comentariu pe articole, Ediția 3, Editura C.H.Beck

¹⁰ Decizia nr.297 din 26 aprilie 2018 a CCR, publicată în M.Of. nr.518 din 25 iunie 2018

¹¹ Paragraful 73 din Decizia nr.358/2022

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

actelor întreruptive de prescripție din perioada 2014-2018, întrucât nu se aplică principiul legii penale mai favorabile¹².

Concluzia de mai sus este întrutotul în acord cu constatările Curții Constituționale: *"De asemenea, Curtea subliniază că rațiunea care a stat la baza pronunțării Deciziei nr.297 din 26 aprilie 2018 nu a fost înlăturarea termenelor de prescripție a răspunderii penale sau înlăturarea instituției întreruperii cursului acestor termene, ci alinierea dispozițiilor art.155 alin.(1) din Codul penal la exigențele constituționale"*¹³.

Jurisprudența instanțelor ulterioară Deciziei nr.297/2018 a CCR a considerat că, pentru a avea efect întreruptiv de prescripție, actele de procedură trebuie să fi fost îndeplinite în condițiile descrise în acea decizie (acte de procedură care trebuie comunicate suspectului sau inculpatului). Aceste efecte s-au reglat în perioada ulterioară Deciziei nr.297/2018, când organele judiciare au verificat existența actelor cu aptitudine de a întrerupe prescripția¹⁴.

Spre exemplu, în cazul unui *inculpat arestat în 2017* a fost întrerupt cursul termenului de prescripție și a început să curgă un nou termen general de prescripție.

5. Actele de procedură întreruptive de prescripție după data de 30 mai 2022

Pentru termenele de prescripție generală neîmplinite (indiferent de data comiterii faptei), se aplică efectul întreruptiv de prescripție.

Se impune, în special în cauzele în care s-au efectuat acte care se comunică suspectului sau inculpatului în perioada 25 iunie 2018 – 30 mai 2022, să se efectueze **de îndată** acte cu această natură (exemplu: audiere, informare conform art.83 Cod procedură penală sau art.77 Cod procedură penală, comunicare ordonanță dispunere expertiză sau predare expertiză etc.).

Actele de procedură vor întrerupe cursul termenului de prescripție în condițiile O.U.G. nr. 71/2022.

¹² În orice caz, instituția întreruperii cursului prescripției a existat neîntrerupt în legislație și nu există vreo decizie a CCR care să constate contrariul. Între 2018 (Decizia nr. 297/2018) și 2022 (Decizia nr. 358/2022), Codul penal a prevăzut în art.155 întreruperea cursului prescripției, iar O.U.G. nr.71/2022 a asigurat continuitatea instituției întreruperii și după publicarea Deciziei nr 358/2022. Paragraful 73 din Decizia nr. 358/2022 face referire doar la pretinsa inexistență a vreunui caz care să permită întreruperea între 2018 și 2022.

¹³ paragraful 74 din Decizia nr. 358/2022

¹⁴ Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost în același sens, luând în considerare că deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și că acest caracter este atașat nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care acest dispozitiv se fundamentează, în acest sens fiind decizia 290/A din 6 noiembrie 2018, decizia nr. 306/A din 22 noiembrie 2018 ale Secției penale și decizia nr 142 din 27 mai 2019 a Completului de 5 judecători.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

6. Jurisprudența CJUE și raportul cu Decizia CCR nr.358/2022

În cauzele aflate în cursul urmăririi penale sau al judecării, ce vizează infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene (infracțiunile prevăzute în secțiunea 4¹ din Legea nr. 78/2000, infracțiunea de evaziune fiscală atunci când are ca obiect sustragerea de la plata TVA și infracțiunea de contrabandă), supremația dreptului Uniunii impune continuarea urmăririi sau a judecării în cazurile în care termenul de prescripție generală este împlinit, câtă vreme nu este împlinit încă termenul de prescripție specială din următoarele motive:

Prin hotărârea CJUE din cauza C-105/14, *Ivo Taricco și alții (supranumită Taricco I)*¹⁵, Curtea de la Luxembourg a stabilit că, în măsura în care ar fi pusă în pericol obligația statelor membre de a combate fraude împotriva intereselor financiare ale UE (prin numărul mare de cazuri în care ar interveni), întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, având ca efect prelungirea termenului de prescripție cu doar o pătrime din durata sa inițială, ar încălca dispozițiile art. 325 TFUE, astfel încât revine instanțelor să lase neaplicate dispozițiile corespunzătoare ale legii naționale în acest sens; *a fortiori*, aplicarea *en tant que tel* a deciziei CCR în discuție (afectând, fără îndoială, un număr important de cauze referitoare la infracțiuni PIF și implicând clasarea sau, după caz, încetarea proceselor penale atunci când s-a depășit termenul de prescripție specială, fără nicio prelungire a acestuia) ar fi de natură, cu atât mai mult, să aducă atingere dreptului Uniunii, respectiv art. 325 alin. (1) și (2) TFUE;

O excepție de la neaplicarea dispozițiilor legii naționale referitoare la împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale în cauzele vizând infracțiuni PIF a fost consacrată prin hotărârea CJUE din cauza C-42/17, *M.A.S. și M.B. (supranumită în doctrină, Taricco II)*¹⁶; excepția se referă la cazul în care o astfel de neaplicare determină o încălcare a principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, din cauza unei lipse de precizie a legii aplicabile sau pentru motivul aplicării unei legislații care impune condiții de incriminare mai severe decât cele în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii. Din analiza considerentelor acestei hotărâri a CJUE, rezultă că, un rol determinant în structurarea acestei excepții l-a avut decizia Curții Constituționale italiene, care califica prescripția răspunderii penale ca o instituție aparținând în întregime dreptului penal material, prin urmare aflată în totalitate în legătură cu principiul legalității incriminării și al pedepsei și cu principiul subsidiar acestuia, cel al previzibilității răspunderii penale [pct. (27) și (45) din hotărâre]; și doctrina a apreciat că apartenența integrală, în dreptul italian, a instituției prescripției răspunderii penale dreptului penal substanțial, constituie

¹⁵ CJUE, Hotărârea din 8 septembrie 2015, *Ivo Taricco și alții*, C-105/14, EU:C:2015:555.

¹⁶ CJUE, Hotărârea din 5 decembrie 2017, *M.A.S. și M.B.*, C-42/17, EU:C:2017:936.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

motivul principal pentru care principiul *nullum crimen nulla poena sine lege* ar fi încălcat prin dispozitivul din cauza *Taricco I*¹⁷;

Una din „tăcerile” Curții de la Luxembourg din cauza *Taricco II* constă în aceea că evită să califice natura juridică a prescripției răspunderii penale, probabil tocmai pentru a nu tranșa dilema care ar fi apărut în contextul incidenței principiului legalității¹⁸; același autor evidențiază dificultățile juridice pe care zona de intersecție dintre dreptul penal substanțial și procedura penală, reprezentată de instituția prescripției răspunderii penale, în contextul cauzei *Taricco I*, le prezintă, subliniind faptul că necesitatea caracterului efectiv al dreptului Uniunii a condus Curtea de la Luxembourg să confere efect direct prevederilor art. 325 TFUE, care ulterior „a fost convertit în supremație și a condus la neaplicarea legii naționale”¹⁹ în contextul unei „constituționalizări a dreptului penal al UE”²⁰.

Nuanțarea intervenită²¹ prin Decizia *Taricco II* este diferită de ipoteza noastră, pentru că CCR oferă o interpretare **mai favorabilă** privind condițiile care au efect întreruptiv de prescripție (față de „orice act de procedură” se restrânge la „acte care se comunică suspectului sau inculpatului”). Nu rezultă o incriminare mai severă sau o creștere a termenelor de prescripție.

CJUE a dezvoltat deja jurisprudență clară din care reiese că în cazul infracțiunilor de corupție (cele care fac parte din obiectivele MCV), instanțele interne pot ignora deciziile unei instanțe constituționale, în anumite condiții²² (Cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, Eurobox Promotion).

¹⁷ Rosaria Sicurella, *A Blunt Weapon for the EPPO? Taking the Edge Off the Proposed PIF Directive*, în volumul colectiv: Willem Geelhoed, Leendert H. Erkelens, Arjen. W. H. Meij, Editors, *Shifting Perspectives on the European Public Prosecutor's Office*, Asser Press and Springer, The Hague, 2018, p. 109.

¹⁸ Valsamis Mitsilegas, *Judicial dialogue in three silences: Unpacking Taricco*, New Journal of European Criminal Law, Sage Publishing, vol. 9 (1), 2018, p. 39.

¹⁹ Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law after Lisbon – Rights, Trust and the Transformation of Justice in Europe*, Hart Publishing, Oxford and Portland, Oregon, 2016, p. 264-265.

²⁰ Ibidem.

²¹ „Articolul 325 alineatele (1) și (2) TFUE trebuie interpretat în sensul că impune instanței naționale ca, în cadrul unei proceduri penale având ca obiect infracțiuni privind taxa pe valoarea adăugată, să lase neaplicate dispoziții interne în materie de prescripție care intră sub incidența dreptului material național și care se opun aplicării unor sancțiuni penale efective și disuasive într-un număr considerabil de cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene sau care prevăd termene de prescripție mai scurte pentru cazurile de fraudă gravă aducând atingere intereselor respective decât pentru cele aducând atingere intereselor financiare ale statului membru în cauză, **cu excepția cazului în care o astfel de neaplicare determină o încălcare a principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, din cauza unei lipse de precizie a legii aplicabile sau pentru motivul aplicării retroactive a unei legislații care impune condiții de incriminare mai severe decât cele în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii.**”

²² 2) Articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția elaborată întemeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Luxemburg la 26 iulie 1995, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia hotărârile în materie de corupție și de fraudă în domeniul taxei pe valoarea adăugată (TVA) care nu au fost pronunțate, în ECLI:EU:C:2021:1034 61 HOTĂRÂREA DIN 21.12.2021 - CAUZELE CONEXATE C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ȘI C-840/19 EURO BOX PROMOTION ȘI ALȚII primă

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

Concluzie 2: în cauzele privind infracțiuni de corupție, **infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene** (infracțiunile prevăzute în secțiunea 4¹ din Legea nr. 78/2000, infracțiunea de evaziune fiscală atunci când are ca obiect sustragerea de la plata TVA și infracțiunea de contrabandă) **supremația dreptului Uniunii** impune continuarea urmăririi sau a judecării.

7. Actele de procedură întreruptive de prescripție din perioada 25 iunie 2018 – 30 mai 2022

În situația în care, însă, cursul prescripției răspunderii penale ar fi fost întrerupt prin acte procedurale îndeplinite în intervalul cuprins între cele două decizii ale CCR anterior menționate, la momentul respectivelor acte procedurale era necunoscut caracterul de decizie simplă (extremă) al deciziei CCR nr. 297 din 2018, în majoritatea cazurilor, instanțele de judecată apreciind că era vorba despre o decizie interpretativă, astfel încât, intervenția legiuitorului nu era imperativ necesară. Doar prin decizia CCR nr. 358 din 2022 a fost stabilit cu certitudine, de către jurisdicția de constituționalitate, caracterul de decizie simplă (extremă) a celei din anul 2018.

În această perioadă, efectul întreruptiv s-a raportat exclusiv la acte care se comunică suspectului sau inculpatului. Prin intervenția OUG nr.71/2022, legiuitorul a ieșit, între timp, din pasivitatea pe care i-a reproșat-o Curtea, edictând o normă de drept calificată deja ca fiind constituțională de către CCR prin decizia amintită, din anul 2018, situație față de care actele respective pot fi validate de instanțe. Efectul Deciziei nr.358/2022 se produce **pentru viitor**, legiuitorul prin OUG nr.71/2022 remediind (a pus în conformitate) textul declarat neconstituțional, anterior intervenirii efectului că acest text nu se mai aplică.

Concluzie 3: înainte de publicarea deciziei Curții Constituționale, legiuitorul delegat a intervenit și a corectat dispozițiile art 155 alin. (1) C. pen. în sensul celor reținute în Decizia nr. 297/2018. În aceste circumstanțe, lipsind de efecte dispozitivul Deciziei nr.358/2022 prin intervenția legislativă, nu se poate avea în vedere un efect independent și retroactiv al considerentelor aceleiași decizii.

instanță, de completuri de judecată specializate în această materie sau, în apel, de completuri de judecată ai căror membri au fost desemnați toți prin tragere la sorți sunt lovite de nulitate absolută, astfel încât cauzele de corupție și de fraudă în domeniul TVA-ului în discuție trebuie, dacă este cazul, în urma unei căi extraordinare de atac împotriva unor hotărâri definitive, să fie rejudecate în primă instanță și/sau în apel, **în măsura în care aplicarea acestei reglementări sau a acestei practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general.** Obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale care au un caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța de trimitere de verificarea respectării necesare a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

8. Măsuri referitoare la cauzele în curs (urmărire penală și judecată)

Conform sublinierii de la pct.5, **de îndată** trebuie efectuate acte de urmărire penală cu efect întreruptiv al prescripției. Vor fi verificate cauzele în care procurorul efectuează urmărirea penală și cele în care procurorul supraveghează cercetările, ținând cont de instrumentele de lucru existente și (evidența cauzelor mai vechi de 5 ani), de verificarea cauzelor cu autori minori (termenele de prescripție se reduc la jumătate) și de infracțiunile care antrenează termenul de prescripție generală de 3 ani.

În cauzele în curs de judecată, pentru verificarea situațiilor particulare privind data actului întreruptiv de prescripție, vor fi solicitate amânări la dezbaterile în apel și vor fi formulate concluzii scrise.

Împotriva hotărârilor de primă instanță (cauze de fond sau incidente la executare) care vor fi soluționate prin evaluarea întreruperii prescripției în raport de Decizia nr.358/2022 vor fi declarate căi de atac (apeluri, contestații). Conducerilor parchetelor le revine atribuția de a asigura îndeplinirea în toate cazurile a acestor dispoziții.

Împotriva hotărârilor definitive susceptibile de atacare cu recurs în casație, de la nivelul parchetelor care participă la judecarea apelurilor se vor declara căi extraordinare de atac.

Pentru alte categorii de infracțiuni decât cele analizate la pct.6, conform raționamentelor de mai sus se justifică **solicitarea unei trimiteri preliminare** care să pună în discuție incompatibilitatea reducerii termenului de prescripție cu obiectivele generale ale Uniunii în materia Spațiului de Libertate, Securitate și Justiție. Astfel, art.67 alin. 3 TFUE prevede obligația Uniunii de a asigura un înalt nivel de securitate prin măsuri de prevenire și combatere a criminalității, a rasismului și a xenofobiei (a se vedea domeniile²³ din art.83 alin.1 TFUE). În sprijinul acestei dispoziții pot fi aduse și altele referitoare la cooperarea judiciară în materie penală, în special în ce privește recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești. Raționamentul ar urma să aibă la bază că reducerea termenelor de prescripție slăbește toate aceste demersuri.

Ținând cont de consacrarea în legea fundamentală a rolului Ministerului Public și a funcționării acestuia (procurori constituiți în parchete, *potrivit principiului controlului ierarhic*) este evident că organizarea activității nu se poate realiza în afara acestei funcții de control, necesară pentru a asigura o unitate de acțiune a

²³ (1) Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin directive în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot stabili norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domenii ale criminalității de o gravitate deosebită de dimensiune transfrontalieră ce rezultă din natura sau impactul acestor infracțiuni ori din nevoia specială de a le combate pornind de la o bază comună.

Aceste domenii ale criminalității sunt următoarele: **terorismul, traficul de persoane și exploatarea sexuală a femeilor și a copiilor, traficul ilicit de droguri, traficul ilicit de arme, spălarea banilor, corupția, contrafacerea mijloacelor de plată, criminalitatea informatică și criminalitatea organizată.**

controlului ierarhic) este evident că organizarea activității nu se poate realiza în afara acestei funcții de control, necesară pentru a asigura o unitate de acțiune a

²³ (1) Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin directive în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot stabili norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domenii ale criminalității de o gravitate deosebită de dimensiune transfrontalieră ce rezultă din natura sau impactul acestor infracțiuni ori din nevoia specială de a le combate pornind de la o bază comună.

Aceste domenii ale criminalității sunt următoarele: **terorismul, traficul de persoane și exploatarea sexuală a femeilor și a copiilor, traficul ilicit de droguri, traficul ilicit de arme, spălarea banilor, corupția, contrafacerea mijloacelor de plată, criminalitatea informatică și criminalitatea organizată.**

ROMÂNIA, București, Bvd. Libertății, nr.12-14, Sector 5
sesizare@mpublic.ro www.mppublic.ro

9

9/10

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator nr.3883

procurorilor, pentru **realizarea unitară a rolului constituțional al parchetelor**, acela de a apăra interesele generale ale societății.

Or, acesta este raționamentul pentru care parchetele nu sunt structuri de sine-stătătoare, ci structuri reunite în cadrul Ministerului Public, tocmai pentru a configura principiul controlului ierarhic superior, în acea structură care nu poate fi decât de tip piramidal.

Redactat: colectiv

Aprobat:

**Procuror general
Gabriela SCUTEA**